

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

29 април 2021 година *

„Преюдициално запитване — Селско стопанство — Обща селскостопанска политика (ОСП) — Схеми за директно подпомагане — Хектар, отговарящ на условията за подпомагане — Обект за аквакултури — Предназначение съгласно кадастралния регистър — Действително използване за селскостопански дейности — Използване съобразно вписаното в кадастралния регистър“

По съединени дела C-294/19 и C-304/19

с предмет две преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд Констанца, Румъния) с актове от 27 и 29 март 2019 г., постъпили в Съда съответно на 10 и 12 април 2019 г., в рамките на производства по дела

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură — Centrul Județean Tulcea

срещу

SC Piscicola Tulcea SA (C-294/19),

и

Ira Invest SRL

срещу

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură — Centrul Județean Tulcea (C-304/19),

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen (докладчик), председател на състава, C. Toader и M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: P. Pikamäe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за SC Piscicola Tulcea SA, от D. Damgalin, avocată,
- за румънското правителство, първоначално от E. Gane, O.-C. Ichim, S.-A. Purza и C.-R. Canțâr, а впоследствие от E. Gane, O.-C. Ichim и S.-A. Purza, в качеството на представители,

* Език на производството: румънски.

– за Европейската комисия, от A. Sauka и G.-D. Balan, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 2 и член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г. за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1782/2003 (ОВ L 30, 2009 г., стр. 16), на член 2 от Регламент (ЕО) № 1120/2009 на Комисията от 29 октомври 2009 година за определяне на подробни правила за прилагането на схемата за единно плащане, предвидена в дял III от Регламент № 73/2009 (ОВ L 316, 2009 г., стр. 1), както и на член 4, параграф 1, букви а)—в), д) и е), член 10, член 21, параграф 1 и член 32, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент № 73/2009 (ОВ L 347, 2013 г., стр. 608).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на два спора между, от една страна, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură — Centrul Județean Tulcea (Разплащателна агенция в областта на селското стопанство — Областно подразделение Тулча, Румъния) (наричана по-нататък „APIA“) и SC Piscicola Tulcea SA, и от друга, Ira Invest SRL и APIA относно единни плащания на площ за използвани като обработваема земя площи, вписани в кадастъра като такива, предназначени за аквакултури.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 73/2009

- 3 Регламент № 73/2009 е отменен с Регламент № 1307/2013.
- 4 Съображение 3 от Регламент № 73/2009 гласи:

„Регламент (ЕО) № 1782/2003 [на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) № 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001 (ОВ L 270, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 49, стр. 177)] установи принципа, че земеделски стопани, които не спазват някои изисквания в областите на общественото здраве, здравето на животните и растенията, околната среда и хуманното отношение към животните, подлежат на намаления или изключване от директното подпомагане. Тази система за „кръстосано спазване“ съставлява неделима част от подкрепата на Общността в рамките на директните плащания и затова следва

да се запази. Въпреки това опитът показва, че редица изисквания в рамките на приложното поле на кръстосаното спазване не са от достатъчно значение за селскостопанската дейност или за земеделската земя, или по-скоро се отнасят до националните органи, отколкото до земеделските стопани. Следователно е уместно да се адаптира приложното поле на кръстосаното спазване“.

5 Член 2 от Регламент № 73/2009 предвижда:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[...]

в) „селскостопанска дейност“ означава производството или отглеждането на селскостопански продукти, включително прибирането на реколтата, доенето, развъждането на животни и отглеждането на животни за селскостопански цели или поддържането на земята в добро земеделско и екологично състояние, както е определено съгласно член 6 от настоящия регламент;

[...]

з) „земеделска площ“ означава площ, която е заета от обработваема земя, постоянни пасища или трайни насаждения“.

6 Член 34 от този регламент предвижда:

„1. Помощта по схемата за единно плащане се отпуска на земеделските стопани при активиране на правото на плащане на хектар, отговарящ на условията за подпомагане. Активиранията права на плащане дават право на изплащане на сумите, определени в тях.

2. За целите на настоящия дял „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“ означава:

а) всяка земеделска площ на стопанството и площите, засети с дървесни култури с кратък цикъл на ротация (код по КН ex 0602 90 41), които се използват за селскостопанска дейност, или — в случай че площите се използват също и за неселскостопански дейности — които се използват предимно за селскостопански дейности [...];

[...]“.

Регламент № 1120/2009

7 Член 2 от Регламент № 1120/2009, отменен с Делегиран регламент (ЕС) № 639/2014 на Комисията от 11 март 2014 година за допълнение на Регламент № 1307/2013 и за изменение на приложение X към същия регламент (ОВ L 181, 2014 г., стр. 1), гласи следното:

„За целите на дял III от Регламент [...] № 73/2009 и на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „обработваема земя“ означава земя, обработвана с цел производство на селскостопански култури или поддържана в добро селскостопанско и екологично състояние в съответствие с член 6 от Регламент [...] № 73/2009, независимо дали се намира под оранжерии или под стационарно или подвижно покритие или не;

[...]“.

Регламент (ЕО) № 1122/2009

- 8 Член 80 от Регламент (ЕО) № 1122/2009 на Комисията от 30 ноември 2009 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент № 73/2009 относно кръстосано спазване, модулация и интегрираната система за администриране и контрол по схемите за директно подпомагане на земеделски производители, предвидени за посочения регламент, както и за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета относно кръстосано спазване по предвидената схема за подпомагане на лозаро-винарския сектор (ОВ L 316, 2009 г., стр. 65), отменен с Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и административните санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ L 181, 2014 г., стр. 48), предвижда:

„1. В случай на извършване на недължимо плащане, земеделският производител възстановява въпросната сума заедно с лихвата, изчислена в съответствие с параграф 2.

[...]

3. Задължението за възстановяване, посочено в параграф 1, не се прилага, ако плащането е извършено поради грешка на компетентните органи или друг орган и ако грешката не е можело да бъде установена по разумен път от земеделския производител.

Въпреки това[,] когато грешката се отнася до фактически елементи, свързани с изчисляването на въпросното плащане, първа алинея се прилага само ако решението за възстановяване не е било съобщено до 12 месеца след плащането“.

Регламент (ЕС) № 1306/2013

- 9 В съображения 53 и 54 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 549) се посочва, че съгласно системата за кръстосано съответствие, която следва да се запази, държавите членки трябва да прилагат санкции под формата на изцяло или частично намаляване или изключване от подпомагането, получено по общата селскостопанска политика (ОСП).

Регламент № 1307/2013

- 10 Съображение 4 от Регламент № 1307/2013 гласи:

„Необходимо е да се изясни, че Регламент [№ 1306/2013] и приетите съгласно него разпоредби трябва да се прилагат по отношение на мерките, посочени в настоящия регламент. С оглед на съответствието с други правни инструменти, свързани с ОСП, определени правила, които понастоящем са предвидени в Регламент [...] № 73/2009, сега са определени в Регламент [...] № 1306/2013, по-специално правилата за гарантиране на съответствието със задълженията, определени с разпоредбите за директно плащане, включително проверките и прилагането на административни мерки и административни санкции в случай на неспазване, правилата, свързани с кръстосаното съответствие, като задължителните изисквания за управление, доброто

земеделско и екологично състояние, наблюдението и оценката на съответните мерки, както и правилата, свързани с авансовите плащания и с възстановяването на неправомерните плащания“.

11 Член 4, параграф 1 от Регламент № 1307/2013 предвижда:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[...]

- б) „стопанство“ означава всички използвани за селскостопански дейности и управлявани от земеделски стопанин единици, които се намират на територията на една и съща държава членка;
- в) „селскостопанска дейност“ означава:
  - i) производството, отглеждането или култивирането на селскостопански продукти, включително прибирането на реколтата, доенето, развъждането на животни и отглеждането на животни за селскостопански цели,
  - ii) поддържането на земеделска площ в състояние, което да я прави подходяща за паша или обработване без подготвителни действия, които са извън рамките на обичайните земеделски методи и машини, съгласно определени от държавите членки критерии въз основа на установена от Комисията рамка, или
  - iii) извършване на минимална дейност, която се определя от държавите членки, в земеделски площи, които естествено се поддържат в състояние, подходящо за паша или обработване;
- г) „селскостопански продукти“ означава продуктите, с изключение на рибните продукти, изброени в приложение I към Договорите, както и памук;
- д) „земеделска площ“ означава площ, която е заета от обработваема земя, постоянно затревени площи и постоянни пасища или трайни насаждения;
- е) „обработваема земя“ означава земя, която се обработва за производството на култури, или площи, които са на разположение за производството на култури, но оставени под угар, включително площи, оставени под угар в съответствие с членове 22, 23 и 24 от Регламент (ЕО) № 1257/1999 [на Съвета от 17 май 1999 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти (ОВ L 160, 1999 г., стр. 80; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 28, стр. 134)], с член 39 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 [на Съвета от 20 септември 2005 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 277, 2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 66, стр. 101)] и с член 28 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 [на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 (ОВ L 347, 2013 г., стр. 487)], независимо от това дали на тази земя са разположени оранжерии или подвижни или неподвижни навеси“.

12 Член 10 от Регламент № 1307/2013 предвижда:

„1. Държавите членки решават в кой от следните случаи да не отпускат директни плащания на земеделски стопани:

- а) когато през дадена календарна година общата сума на директните плащания, заявени или дължими преди прилагането на член 63 от Регламент [...] № 1306/2013, е по-малка от 100 EUR;
- б) когато отговарящата на условията площ на стопанството, за която са заявени или дължими директни плащания преди прилагането на член 63 от Регламент [...] № 1306/2013, е под един хектар.

2. С цел да отчетат структурата на селскостопанските си сектори, държавите членки могат да адаптират праговете, посочени в параграф 1, букви а) и б), в границите, определени в приложение IV.

3. Държава членка, която е решила да приложи праг за площ съгласно параграф 1, буква б), независимо от това прилага буква а) от посочения параграф към тези земеделските стопани, получаващи обвързано с производството подпомагане за животни съгласно дял IV, които притежават по-малко хектари от прага за площ.

4. Засегнатите държави членки могат да решат да не прилагат параграф 1 спрямо най-отдалечените региони и спрямо малките острови в Егейско море.

5. За 2015 г. в България и Румъния заявената или дължимата сума, която следва да се предостави съгласно параграф 1, буква а), се изчислява въз основа на съответната сума, посочена в приложение V, точка А.

За периода 2015—2021 г. в Хърватия заявената или дължимата сума съгласно параграф 1, буква а)[...] се изчислява въз основа на сумата, посочена в приложение VI, точка А“.

13 Член 21, параграф 1 от Регламент № 1307/2013 предвижда:

„1. Подпомагането по схемата за основно плащане се предоставя на земеделски стопани:

- а) които придобиват права на плащане съгласно настоящия регламент чрез разпределение съгласно член 20, параграф 4, чрез първоначално разпределение съгласно член 24 или член 39, чрез разпределение от националния резерв или регионалните резерви съгласно член 30 или чрез прехвърляне съгласно член 34; или
- б) които отговарят на условията по член 9 и имат притежавани или взети под аренда права на плащане в държава членка, която е взела решение съгласно параграф 3 да запази съществуващите в нея права на плащане“.

14 Член 32 от посочения регламент предвижда:

„1. По схемата за основно плащане на земеделските стопани се отпуска подпомагане — посредством декларация [...] — след активиране на право на плащане на хектар, отговарящ на условията за подпомагане, в държавата членка, в която е било разпределено правото на плащане. [...]

2. За целите на настоящия дял „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“ означава:

- а) всяка земеделска площ от стопанството, която се използва за селскостопанска дейност или, когато площта се използва и за неселскостопански дейности, която се използва предимно за селскостопански дейности, включително площи, които не са били в добро земеделско състояние към 30 юни 2003 г. в държавите членки, присъединили се към Съюза на 1 май 2004 г., които са избрали да прилагат схемата за единно плащане на площ; или

[...]

3. За целите на параграф 2, буква а):

- а) когато земеделска площ от дадено стопанство се използва и за неселскостопански дейности, се счита, че въпросната площ се използва предимно за селскостопански дейности, ако тези селскостопански дейности могат да се осъществяват, без да бъдат значително възпрепятствани от интензитета, характера, продължителността и времето на неселскостопанските дейности,

[...]“.

- 15 Съгласно член 74, втора алинея от Регламент № 1307/2013 последният се прилага от 1 януари 2015 г.

Румънското право

Закон № 18/1991

- 16 Член 2 от Legea nr. 18/1991 a fondului funciar (Закон № 18/1991 за поземлената собственост, *Monitorul Oficial al României*, част I, № 1 от 5 януари 1998 г.), в редакцията му, приложима за споровете в главните производства, гласи следното:

„В зависимост от предназначението земята е:

- а) земя със селскостопанско предназначение, а именно: производствена земеделска земя — обработваема земя, лозя, овощни градини, разсадници за лозя и овощни дървета, насаждения с хмел и черници, пасища, ливади, оранжерии, фотоволтаични оранжерии, лехи и други подобни, площи с ниска горска растителност, ако не са част от горски стопанства, горски пасища, площи с агро-зоотехнически сгради и съоръжения, обекти за аквакултури и за подобряване на почвата, технологични и селскостопански пътища, платформи и складови пространства, използвани за селскостопанско производство, както и непродуктивната земя, която може да бъде подготвена и използвана за селскостопанско производство;

[...]

- с) постоянно залята с вода земя, а именно: малки речни корита, езерни басейни до максимално ниво на запълване, дъно на територията на вътрешните и териториалните морски води“.

Наредба № 534/2001

- 17 Normele tehnice pentru introducerea cadastrului general (Технически правила за въвеждане на общия кадастър), утвърдени с Ordinul ministrului administrației publice nr. 534/2001 (Наредба № 534/2001 на министъра на държавната администрация) (*Monitorul Oficial al României*, част I, № 744 от 21 ноември 2001 г.), предвиждат:

„7. Критерии за разделяне на земята според предназначението

[...]

7.2. Земя със селскостопанско предназначение

7.2.1. Категорията „земя със селскостопанско предназначение“ включва: обработваема земя, [...] обекти за аквакултури, [...].

[...]

8. Критерии за класифициране и определяне на категориите на използване на земята и сградите

8.1. Общи разпоредби

8.1.1. Категорията на използване на земята, обозначена с индивидуален код, е една от характеристиките на парцела. Посочването в техническата част на общия кадастър на категорията на използване, заедно с другите характеристики, е необходимо [...] за изготвянето на кадастралния регистър [...].

[...]

8.2. Критерии за определяне на категориите на използване на земята

8.2.1. Обработваема земя (А). Тази категория включва земите, които се орат [...] и на които се отглеждат едногодишни или многогодишни растения, като например: зърнени култури, [...].

[...]“.

Извънредно постановление № 125/2006 на Министерски съвет

- 18 Съгласно член 5 от Ordonanța de urgență a guvernului nr. 125/2006 din 21 decembrie 2006 pentru aprobarea schemelor de plăți directe și plăți naționale directe complementare, care se acordă în agricultură începând cu anul 2007, și pentru modificarea articolului 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură (Извънредно постановление № 125/2006 от 21 декември 2006 г. на Министерски съвет за одобрение на схеми за директни плащания и допълнителни национални директни плащания, отпуснати за селското стопанство от 2007 г., и за изменение на член 2 от Закон № 36/1991 за земеделските дружества и други форми на сдружаване в областта на селското стопанство) (*Monitorul Oficial al României*, част I, № 1043 от 29 декември 2006 г.), в редакцията му, приложима за годините в периода 2007—2014 г.:

„1) Схемата за единно плащане на площ се състои в отпускането на единна сума на хектар, платима веднъж годишно и напълно отделена от производството.

[...]

3) Земеделската площ, отговаряща на условията за подпомагане, може да служи за следните категории на използване:

a) обработваема земя — земя, обработвана с цел отглеждане на култури за производство на зърно, [...]“.

19 Член 7, параграф 1 от това извънредно постановление на Министерски съвет гласи:

„За да получат плащания по схемите за единно плащане на площ, заявителите трябва да бъдат вписани във водения от [APIA] регистър на земеделските стопани, да подадат заявление за плащане в определения срок и да отговарят на следните общи условия:

a) да стопанисват земеделска земя с площ от най-малко един хектар; [...]

b) да декларират всички земеделски парцели;

[...]

e) да спазват изискванията за добро земеделско и екологично състояние, установени в националното законодателство, на цялата земеделска площ на стопанството;

f) да представят документите, удостоверяващи правото на ползване, и да могат да докажат, че използват земята, за която е подадено заявлението;

[...]“.

Закон № 122/2014

20 Съгласно член 3 от Legea nr. 122/2014 pentru completarea Legii nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării“ (Закон № 122/2014 за допълнение на Закон № 82/1993 за създаване на биосферен резерват „Делтата на Дунав“) (*Monitorul Oficial al României*, част I, № 541 от 22 юли 2014 г.):

„Считано от 15 септември 2014 г., няма да се отпускат земеделски субсидии за земя, на която е имало предишни обекти за аквакултури, разположени на територията на биосферен резерват „Делтата на Дунав“.

Извънредно постановление № 3/2015 на Министерски съвет

21 Член 2 от Ordonanța de urgență a guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură (Извънредно постановление № 3/2015 на Министерски съвет за одобрение на схеми за плащания, приложими в селското стопанство в периода 2015—2020 г., и за изменение на член 2 от Закон № 36/1991 за земеделските дружества и други форми на сдружаване в областта на селското стопанство) от 18 март 2015 г. (*Monitorul Oficial al României*, част I, № 191 от 23 март 2015 г., наричано по-нататък „Извънредно постановление № 3/2015“), в редакцията му, приложима за единия от споровете в главните производства (C-304/19), предвижда:

„1. За целите на настоящото извънредно постановление [...]:

n) „земеделска площ“ означава площ, която е заета от обработваема земя, постоянно затревени площи и постоянни пасища или трайни насаждения;

o) „обработваема земя“ означава земя, която се обработва с цел селскостопанско производство, или площи, които са на разположение за селскостопанско производство, но оставени под угар, независимо от това дали на тази земя са разположени оранжерии, фотоволтаични оранжерии или други подвижни или неподвижни навеси;

[...]

r) „използване на земята“ означава използване за селскостопански дейности на площта на земеделската земя в стопанството, която е на разположение на земеделския стопанин към момента на подаване на заявлението, в годината за заявлението“.

22 Съгласно член 8, параграф 1, буква n) от Извънредно постановление № 3/2015, за да получат директни плащания, земеделските стопани трябва да представят към заявлението за единно плащане или към направените в него изменения необходимите документи, удостоверяващи, че земеделските земи, включително приоритетните екологични площи, са на тяхно разположение.

Наредба № 619/2015

23 Член 5, параграф 2 от Ordinul nr. 619/2015 ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru aprobarea criteriilor de eligibilitate, condițiilor specifice și a modului de implementare a schemelor de plăți prevăzute la art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului n° 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care се aplică в agricultura в периода 2015-2020 и за промяната на art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere в agricultura, precum și a condițiilor specifice de implementare pentru măsurите compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute в Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (Наредба № 619/2015 на министъра на селското стопанство и развитието на селските райони за одобрение на критериите за допустимост, специфичните условия и подробния ред за прилагане на схемите за плащане, предвидени в член 1, параграфи 2 и 3 от Извънредно постановление № 3/2015 на Министерски съвет за одобрение на схеми за плащания, приложими в селското стопанство в периода 2015—2020 г., както и за специфичните условия за прилагане на компенсационните мерки за развитие на селските райони, приложими за земеделските земи, посочени в Националната програма за развитие на селските райони за периода 2014—2020 г.), в редакцията му, приложима за единия от споровете в главните производства (C-304/19), гласи:

„Считано от годината на заявяване 2015 г., документите, удостоверяващи законното ползване на земята, които трябва да бъдат представени на Разплащателната агенция в областта на селското стопанство в съответствие с член 8, параграф 1, буква n) от постановлението, са тези относно:

- a) стопанството, в което се упражнява селскостопанската дейност: удостоверението трябва да се попълни съгласно рамковия образец [...] и към него да се приложи заверено копие от оригинала на страниците, на които са вписани данните [...] от земеделския регистър за 2015—2019 г., в съответствие с рамковия образец [...];
- b) земеделската земя, която е на разположение на земеделския стопанин: заверено копие от титула за собственост или от други документи, удостоверяващи правото на собственост върху земята, или заверено копие от други документи, [...] като договор за отдаване на земята под наем, договор за концесия [...];
- c) недвусмисленото индивидуализиране на използваните земеделски парцели [...].“

24 Член 10, параграф 5 от посочената наредба предвижда:

„Не отговарят на условията за получаване на плащане следните площи:

[...]

о) площите, на които има обекти за аквакултури, предвидени в член 23, параграф 20 от Техническите правила за допълване на земеделския регистър за периода 2015—2019 г. [...]“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

Дело C-294/19

- 25 Piscicola Tulcea е дружество по румънското право, чиято основна дейност през периода 2007—2014 г. е сладководна аквакултура и чиито разрешени вторични дейности включват по-специално отглеждането на зърнени култури.
- 26 Въз основа на поредица концесионни договори, сключени през 2004 г., 2005 г. и 2010 г. с Consiliul Județean Tulcea (Областен съвет Тулча, Румъния), Piscicola Tulcea стопанисва на обща площ от 1 888 хектара (ha) обектите за аквакултури в Руска (Румъния) и Литков (Румъния), намиращи се на територията на биосферен резерват „Делтата на Дунав“.
- 27 Макар в концесионните договори да е предвидено използването на земята „за аквакултури“, в допълнения към договорите от 2004 г. и 2005 г. страните се договарят да променят първоначалната цена на концесията, тъй като „в рамките на програмите за редуване и смяна на аквакултурите, наложени от технологията за аквакултура, или извън тези програми земя в обектите за аквакултури се използва като земеделска земя“. Освен това в допълнение към договора от 2010 г. се предвижда, че Piscicola Tulcea трябва да извърши дейности по редуване и смяна на аквакултури с оглед на минерализацията на почвата върху площ от 570 ha.
- 28 С решение, прието през 2005 г., Областен съвет Тулча също така разрешава на Piscicola Tulcea да извършва дейност по отглеждане на растения в обекта за аквакултури в Руска.
- 29 За периода 2007—2014 г. Piscicola Tulcea подава до АРІА заявления за плащане по-специално по схемата за единно плащане на площ.
- 30 Към тези заявления са приложени документите, удостоверяващи правото да се ползват площите, за които е поискано подпомагане, а именно концесионните договори и допълненията към тях, както и удостоверение, издадено от органите на административно-териториалната единица, на чиято територия се намира земята, в което се посочва, че земята е вписана в земеделския регистър на общината като земеделска.
- 31 Протоколите от проверките, изготвени през 2008 г. и 2009 г. от Областен съвет Тулча, удостоверяват, че отдадените на концесия земи се използват единствено за селскостопански дейности, като никакви площи не се използват за аквакултури.
- 32 За всяка една стопанска година в периода 2007—2014 г. АРІА издава решения за отпускане на плащания по схемите за подпомагане за площ.

- 33 През 2009 г. АРІА извършва проверка на място. Установените нарушения се отнасят до погрешното деклариране за 2007 г. на необработен парцел с незначителна площ (80,56 ha). За стопанските години в периода 2010—2014 г. е извършена визуална проверка, преди да бъдат одобрени заявленията за плащане, като се установява, че заявленията са пълни и валидни.
- 34 Заявлението за плащане, подадено от Piscicola Tulcea за стопанската 2015 г., е отхвърлено от АРІА, с мотива че съгласно член 3 от Закон № 122/2014, считано от 15 септември 2014 г., няма да се отпускат никакви земеделски субсидии за земя, на която е имало предишни обекти за аквакултури, разположени на територията на биосферен резерват „Делтата на Дунав“. След като е сезиран с касационна жалба на Piscicola Tulcea срещу решението на компетентния първоинстанционен съд, с решение от 31 октомври 2016 г., което вече е влязло в сила, Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд Констанца, Румъния) разпорежда на АРІА да отпусне поисканите плащания по схемите за подпомагане за площ за стопанската 2015 г., като се основава по-специално на определенията на понятията „селскостопанска дейност“, „селскостопански продукти“ и „обработваема земя“, дадени в Регламент № 1307/2013.
- 35 В периода от 27 октомври 2015 г. до 13 април 2016 г. Дирекцията за борба с измамите и вътрешен контрол към АРІА извършва проверка на документацията, що се отнася до начина, по който на Piscicola Tulcea е отпуснато подпомагане за стопанските години в периода 2007—2014 г. При тази проверка посоченият контролен орган заключава, че с оглед на националното законодателство и на представените от Piscicola Tulcea документи последното не отговаря на условията за допустимост за получаване на съответните директни плащания.
- 36 В резултат на тази проверка АРІА преразглежда заявленията за плащане, подадени за стопанските години в периода 2007—2014 г. На 23 декември 2016 г. тя издава за всяка от тези стопански години акт, с който се установява, че Piscicola Tulcea е получило неоснователно плащания, и се определя размерът на възникналото в резултат на допуснатите нарушения задължение към държавата, като съответните суми за всяка стопанска година трябва да бъдат възстановени на АРІА.
- 37 С решение по гражданско дело от 1 февруари 2018 г. Tribunalul Tulcea (Окръжен съд Тулча, Румъния) уважава жалбата, подадена от Piscicola Tulcea на 15 март 2017 г., и отменя обжалваните актове. Съгласно това съдебно решение, макар в съответните концесионни договори изрично да се предвижда, че земята, за която е предоставена концесията, е заета от обект за аквакултури и че дружеството е длъжно да я използва за целите на аквакултурите, нарушението, вследствие на което е било разпоредено възстановяването на сумите, предоставени на това дружество, не се дължи нито на небрежност от негова страна, нито на умишлени действия. Напротив, Piscicola Tulcea е представило конкретни и пълни фактически данни, позволяващи на служителите на АРІА да проверят дали са изпълнени условията за допустимост за предоставяне на съответната помощ. Поради това посоченият съд заключава, че в случая намират приложение разпоредбите от правото на Съюза, съгласно които е изключено възстановяването на плащанията, извършени поради грешка от страна на компетентните органи, и по-специално член 80, параграф 3 от Регламент № 1122/2009.
- 38 На 29 март 2018 г. АРІА подава касационна жалба до Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд, Констанца), с която иска обжалваното съдебно решение да бъде изцяло изменено и да бъде отхвърлена подадената от Piscicola Tulcea жалба.
- 39 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали, за да провери правото на земеделския стопанин да получи подпомагане за площ, националният съд трябва да вземе единствено предвид начинът, по който земеделският стопанин действително използва площите, или напротив, да вземе предвид характеристиките на площите, посочени в публичните имотни

регистри или в документите, с които земеделският стопанин доказва правото на ползване на съответните земи, за които е подадено заявлението за плащане, както и дали земите се използват в съответствие с тези характеристики.

- 40 При това положение Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд, Констанца) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Следва ли разпоредбите на член 2 и член 34, параграф 2 от Регламент [...] № 73/2009 [...], както и разпоредбите на член 2 от Регламент [...] № 1120/2009 [...] да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която при обстоятелства като тези в главното производство земеделският стопанин няма право да получи плащания, тъй като използваните като обработваема земя обекти за аквакултури не представляват „земеделска площ“ по смисъла на член 2 от Регламент № 1120/2009 и следователно не се считат за земя, отговаряща на условията за подпомагане, съгласно член 34, параграф 2 от Регламент № 73/2009?“.

Дело C-304/19

- 41 Ira Invest е дружество по румънското право, чиято основна дейност е свързана с аквакултури, а вторичната му дейност се изразява по-специално в отглеждането на зърнени култури, бобови растения, маслодайни култури, ориз и зеленчуци, като развива и спомагателни дейности за растениевъдството.
- 42 В заявление за единно плащане, подадено до АРІА, за целите на подпомагането за 2016 г. то декларира цялата използвана земеделска площ, а именно 757,04 ha.
- 43 Ira Invest прилага към това заявление сключения с Областен съвет Тулча концесионен договор от 18 март 2002 г., по силата на който то има право в качеството на концесионер да използва за аквакултури земя с обща площ от 1 344 ha.
- 44 Ira Invest представя и допълнение към концесионния договор от 15 май 2014 г., с което страните се договарят, че концесионерът ще извърши дейност по редуване и смяна на аквакултурите за минерализиране на почвата на площ от 950 ha от обекта за аквакултури. В това допълнение се уточнява, че редуването и смяната на аквакултурите се изразява във временното спиране на отглеждането на аквакултури, за да се гарантира възстановяването на продуктивността на почвата посредством отглеждането на зърнени или промишлени култури.
- 45 С решение 27 март 2017 г. АРІА отказва да уважи съответното заявление за единно плащане, с мотива че в системата липсва документ, съответстващ на заверено удостоверение от земеделския регистър, и по-специално документ, удостоверяващ законното ползване на земите в съответствие с член 5, параграф 2 от Наредба № 619/2015.
- 46 Ira Invest подава предварителна жалба по административен ред срещу това административно решение, като твърди по-специално че мотивите за отхвърляне на заявлението му, а именно липсата на заверено удостоверение от земеделския регистър, са незаконосъобразни. В това отношение твърди, че член 5, параграф 2, буква а) от Наредба № 619/2015 не е в съответствие с член 8, параграф 1, буква п) от Извънредно постановление № 3/2015 — нормативен акт от по-висок ранг, приет в съответствие с Регламент № 1307/2013 — което ни най-малко не предвижда изискване за представяне на удостоверение, а само задължение да се докаже използването на съответните земеделски земи.
- 47 С решение от 8 май 2017 г. АРІА уведомява Ira Invest, че не е приложило към преписката по заявлението за плащане за стопанската 2016 г. никакъв документ, удостоверяващ качеството му на активен земеделски стопанин. Това решение се основава на член 8, параграф 1, буква п) от

Извънредно постановление № 3/2015, отнасящ се до задължението на земеделския стопанин при подаване на заявлението за единно плащане да представи необходимите документи, удостоверяващи, че земеделската земя е на негово разположение, включително завереното удостоверение от вписването в земеделския регистър за годината, за която е подадено заявлението.

- 48 С решение от 27 февруари 2018 г. Tribunalul Tulcea (Окръжен съд Тулча) отхвърля като неоснователна жалбата на Ira Invest за отмяна на обжалваните административни актове. Този съд приема, че мотивите за решението за отказ са липсата на заверено удостоверение от земеделския регистър съгласно член 5 от Наредба № 619/2015 и липсата на доказателство, че дружеството има качеството на активен земеделски стопанин. Като се има предвид, че съгласно румънското право предназначението на земята се променя съгласно определена процедура, която Ira Invest не е спазило, само използването на земите за селскостопански дейности през определен период не позволява те да се считат за хектари, отговарящи на условията за подпомагане, тъй като само волята на концесионера не е достатъчна, за да се преобразува съответното стопанство за аквакултури в земеделско стопанство.
- 49 На 29 март 2018 г. Ira Invest подава до запитващата юрисдикция, Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд, Констанца), касационна жалба срещу това съдебно решение. В хода на това производство Ira Invest поддържа по същество, че с оглед на Регламент № 1307/2013 от значение е не категорията на използване на земята, а само използването ѝ за селскостопански дейности. Следователно съгласно този регламент било ирелевантно обстоятелството, че площите служат за една или друга категория използване, стига през дадена календарна година да са били обработвани с цел реколта от селскостопански продукти.
- 50 Според запитващата юрисдикция особените обстоятелства по разглеждания спор се изразяват в това, че жалбоподателят в главното производство използва за селскостопански дейности земи, които са вписани в административните регистри като включени в друга категория използване и за които поради това съгласно националното законодателство изрично е изключена възможността за предоставяне на финансови помощи. Ето защо се поставя по-специално въпросът за тълкуването на член 32, параграф 2 от Регламент № 1307/2013, що се отнася до определеното за „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“, което визира всяка земеделска площ от стопанството.
- 51 Запитващата юрисдикция обаче има съмнения относно приложимостта в настоящия случай на съдебната практика, установена с решения от 2 юли 2015 г., Wree (C-422/13, EU:C:2015:438), и от 2 юли 2015 г., Demmer (C-684/13, EU:C:2015:439), в които, както посочва тази юрисдикция, Съдът е постановил, че за да може да отговаря на условията за подпомагане, разглежданата в главното производство площ трябва да е земеделска, да е част от стопанството на земеделския стопанин и да се използва за селскостопански дейности или — в случай че едновременно се използва и за други дейности — да се използва предимно за селскостопански дейности.
- 52 При това положение Curtea de Apel Constanța (Апелативен съд Констанца) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли разпоредбите на член 4, параграф 1, букви б), в), д) и е), член 10, член 21, параграф 1 и член 32, параграфи 1—5 от Регламент № 1307/2013 да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която при обстоятелства като тези в главното производство земеделският стопанин няма право да получи плащания, тъй като използваната като обработваема земя площ с обекти за аквакултури не представлява „земеделска площ“ по смисъла на член 4 от посочения регламент[?]“.

Производството пред Съда

- 53 С акт на председателя на Съда от 12 юни 2019 г. дела C-294/19 и C-304/19 са съединени за целите на писмената фаза на производството и на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

- 54 Що се отнася до дело C-294/19, като начало следва да се отбележи, че меродавният период с оглед на фактите в главното производство обхваща времето от 2007 г. до 2014 г. и че преди 1 януари 2009 г. приложим за периода от 2007 г. до посочената дата е Регламент № 1782/2003 (вж. в този смисъл решение от 2 юли 2015 г., Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, т. 49 и 50).
- 55 Съдът е приел обаче, че понятието „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“, определено в член 34, параграф 2, буква а) от Регламент № 73/2009, е равнозначно на понятието „хектар, даващ право на помощ“, употребено в член 44, параграф 2 от Регламент № 1782/2003, и че поради това тълкуването на първата разпоредба е приложимо и за втората (вж. в този смисъл решение от 2 юли 2015 г., Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, т. 52 и 53).
- 56 Ето защо е достатъчно по дело C-294/19 поставеният въпрос да се прецени от гледна точка на член 34, параграф 2, буква а) и на член 2, буква з) от Регламент № 73/2009 за целия период от 2007 г. до 2014 г.
- 57 Следователно с въпросите си, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2, буква з) и член 34, параграф 2 от Регламент № 73/2009, както и член 4, параграф 1, буква д) и член 32, параграф 2 от Регламент № 1307/2013 трябва да се тълкуват в смисъл, че площи, които съгласно националното право са класифицирани като такива, предназначени за свързани с аквакултури дейности, но които действително са или са били използвани за селскостопански дейности, представляват земеделски площи.
- 58 Както е уточнено в член 34, параграф 2, буква а) от Регламент № 73/2009 и в член 32, параграф 2, буква а) от Регламент № 1307/2013, „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“ означава всяка земеделска площ от стопанството, която се използва за селскостопанска дейност или, когато площта се използва и за неселскостопански дейности, която се използва предимно за селскостопански дейности.
- 59 Понятието „земеделска площ“, определено в член 2, буква з) от Регламент № 73/2009 и в член 4, параграф 1, буква д) от Регламент № 1307/2013, обхваща по-специално „площ[та], която е заета от обработваема земя“.
- 60 В главните производства, видно от актовете за преюдициално запитване, макар да са вписани в кадастралния регистър като обекти за аквакултури, в рамките на дейности по редуване и смяна на аквакултурите съответните площи са използвани като обработваема земя за производството на селскостопански продукти.
- 61 Понятието „обработваема земя“ е определено в член 2, буква а) от Регламент № 1120/2009 по-специално като земя, обработвана с цел производство на селскостопански култури или поддържана в добро селскостопанско и екологично състояние. В член 4, параграф 1, буква е) от Регламент № 1307/2013 това понятие е определено по-специално като земя, която се обработва за производството на култури, или площи, които са на разположение за производството на култури, но оставени под угар.

- 62 Съгласно постоянната съдебна практика обаче квалифицирането като „обработваема земя“, а следователно и квалифицирането като „земеделска площ“ по смисъла на посочените разпоредби, зависи от действителното предназначение на съответните земи (вж. в този смисъл решения от 14 октомври 2010 г., Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, т. 37, от 2 юли 2015 г., Wree, C-422/13, EU:C:2015:438, т. 36 и от 2 юли 2015 г., Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, т. 56).
- 63 Следователно дадена площ следва да се квалифицира като „земеделска“, когато действително се използва като „обработваема земя“ по смисъла на разпоредбите, припомнени в точка 61 от настоящото решение (вж. по аналогия решение от 14 октомври 2010 г., Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, т. 37), и тази квалификация не може да бъде поставена под въпрос само поради обстоятелството че такава площ е била използвана като обработваема земя в нарушение на национални разпоредби относно класифицирането на земите.
- 64 Освен това следва да се припомни, че за да може да отговаря на условията за подпомагане, разглежданата в главното производство площ трябва да е земеделска площ, да е част от стопанството на земеделския стопанин и да се използва за селскостопански дейности или — в случай че едновременно се използва и за други дейности — да се използва предимно за селскостопански дейности (вж. в този смисъл решение от 2 юли 2015 г., Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, т. 54).
- 65 При все това, както твърди по същество Комисията в писменото си становище и както е видно от съображение 3 от Регламент № 73/2009, от съображения 53 и 54 от Регламент № 1306/2013 и от съображение 4 от Регламент № 1307/2013, компетентните национални органи следва да определят дали получателят по помощта е изпълнил изискванията във връзка с кръстосаното спазване и да наложат евентуални административни санкции в случай на неспазване на тези изисквания, които санкции може да се изразяват в намаляване на размера на съответната помощ или в изключване от подпомагане.
- 66 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 2, буква з) и член 34, параграф 2 от Регламент № 73/2009, както и член 4, параграф 1, буква д) и член 32, параграф 2 от Регламент № 1307/2013 трябва да се тълкуват в смисъл, че площи, които съгласно националното право са класифицирани като такива, предназначени за свързани с аквакултури дейности, но които действително са или са били използвани за селскостопански дейности, представляват земеделски площи.

По съдебните разноски

- 67 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

Член 2, буква з) и член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г. за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1782/2003, както и член 4, параграф 1, буква д) и член 32, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни

плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент № 73/2009 трябва да се тълкуват в смисъл, че площи, които съгласно националното право са класифицирани като такива, предназначени за свързани с аквакултури дейности, но които действително са или са били използвани за селскостопански дейности, представляват земеделски площи.

Подписи